Şi-a fost noapte

De Aureliu Busuioc

Lenţa

— Parcă te-am mai văzut undeva… Nu cumva eşti… Deanna Durbin?…

Lenţa îi venea până la umăr. Era subţire, chiar slăbuţă, şi, într-adevăr, aducea cu actriţa americană, lucru observat şi de colege, care-o tachinau mereu cu asemănarea aceasta.

— Nu sunt! pufni fata. Sunt Elena Velceva, absolventă a gimnaziului de menaj.

— Lenţo! făcu doamna Maria, domnul ofiţer glumeşte…

— Dar nu-i vina mea…

— E vorba de ultimul film pe care l-am văzut înainte de război… Şi nu glumesc deloc. De-ar fi avut actriţa părul negru al dumitale… În sfârşit, nu te supăra… Sau, altcum: dacă ţi-aş fi spus că actriţa îţi seamănă, ce-ai fi zis?…

Lenţa începu să râdă. Avea un râs scurt, degajat.

— Toţi vienezii sunt la fel? Adică ce mai întreb: Strauss, baluri, valsuri… Complimente…

— Nu sunt vienez, din păcate. Tirolez, dar să nu mă pui să cânt, fioriturile tiroleze se deprind din copilărie, iar copilăria mea…

— Ştiu, mi-a spus mama.

Ajunşi în faţa spitalului, Werner rugă femeile să-l aştepte câteva minute.

— Aici se intră doar cu permisiunea şefului. Îl cunosc bine, m-a operat de apendicită în ’39…

— Sunt şi doctoriţe aici? întrebă Lenţa.

— Probabil, făcu Werner.

— Dacă se poate, domnule ofiţer, aş vrea să mă vadă o femeie…

— Doctorii n-au sex, râse Werner. Dar să sperăm că sunt şi doctoriţe.

Fiica îşi cuprinse mama de mijloc:
— Şi dacă am… Mă tem, ma… Ce facem atunci?
— O să ne rugăm Domnului…
Lenţa simţi că i se umezesc ochii.
— Poate ar fi trebuit să plecăm şi noi… A plecat dincolo toată medicina!
— Şi cu tata ce facem?…
De după colţul clădirii apăru un tânăr. Părea că se grăbeşte undeva, dar în dreptul femeilor se opri brusc, de parcă le-ar fi observat în ultima clipă.
— Lenţa, strigă el. Bună ziua, tuşă Maria!
— Mă urmăreşti, Plamen? îi aruncă Lenţa peste umăr. Linişteşte-te!
— Ce-i, flăcăule? zâmbi mama. Vin ai voştri?
— Vin, tuşă Marie, şi poate ar fi mai bine să nu vă plimbaţi cu javrele astea… Vede lumea…
— Poate ştii tu vreun doctor de-ai noştri?…
Tânărul nu apucă să răspundă, că în uşa spitalului apăru Werner cu o femeie în halat alb, probabil, o sanitară. Plamen se răsuci pe călcâie şi plecă.
— Un cavaler? zâmbi oberleutnantul.
— Un coleg, zise Lenţa, şi se făcu roşie.
— O să te conducă femeia asta la o… doctoriţă. Vezi? Radiologul spitalului s-a nimerit să fie cum ai vrut… O să vă înţelegeţi voi, ştie puţin ruseşte…
— Mulţumesc, zise Lenţa şi o urmă pe sanitară.
— Într-adevăr, ruşinoasă fetiţa, zise Werner. Dar frumoasă foc!
— Aşa-i la noi, la bulgari, altfel rămân fete bătrâne, oricât de frumoase ar fi, zâmbi doamna Maria. Ca la turci…
— Doamnă Maria, zise Werner, sanitara asta mi-a spus că refuzaţi să fiţi considerată văduvă. De ce?
— Dar nu sunt! El trăieşte, eu ştiu.
— De unde?

— În patruzeci şi unu, când armata română trecuse Nistrul, la primăria noastră a venit o scrisoare de pe front. În plic, un sergent, am să ţin minte toată viaţa cum îl cheamă, Vasile Duca, pusese o fotografie – eu cu soţul şi cu cei doi copii –, pe care era adresa fotografului, cu numele localităţii noastre. Cei de la primărie l-au recunoscut pe Velcev imediat. Sergentul scria că fotografia fusese descoperită în mâna unui cadavru dintr-un vagon cu deportaţi, abandonat în nu mai ştiu care staţie. Dar nicio vorbă dacă mortul semăna cu persoana din fotografie. I-am trimis şi eu o scrisoare sergentului şi, peste două săptămâni, am fost înştiinţată că Vasile Duca căzuse cu moarte de erou la asaltul Odesei, cu câteva zile mai înainte… Am eu dreptul să nu cred că mortul era soţul meu? Am. Şi cred, ştiu că nu era el! Fotografia putea fi găsită de altcineva… Soţul meu era un voinic, ar fi rezistat fizic la orice încercări… Dar putea să-şi piardă memoria… Simt, domnule Werner. Cine ştie pe unde rătăceşte… Ca şi băiatul meu…

Werner tăcu câteva clipe.

— Vă înţeleg, doamnă. Cred că aveţi dreptate…

— Am! aproape că strigă femeia. Am, domnule Werner…

Uşa spitalului se deschise şi apăru Lenţa. Părea tulburată.

— M-au primit două doctoriţe. Rezultatele de la raze şi analizele o să le ştim mâine… Dar cea mai tânără, frau Hilda, mi-a spus că nu am tuberculoză…

Werner zâmbi:

— Înseamnă că nu ai. Noua ta prietenă e o specialistă…

— Prietenă… Glumiţi. Dar aş vrea să am aşa o prietenă. E frumoasă, n-am văzut niciodată asemenea păr blond, făcu Lenţa.

— E părul nostru naţional, râse Werner. De fapt, al

germanilor. Noi, austriecii, adică tirolezii, suntem roşcaţi…

— Şi veseli. Vă place să glumiţi mereu…

— De nevoie, domnişoară Lenţa, de nevoie, zise Werner, dar nu mai continuă: pe strada ce cobora în pantă lină spre liman se arătă un adevărat alai: doi jandarmi şi un sergent teterist, vreo trei pescari, iar, în mijlocul lor, o femeie udă leoarcă, cu un maldăr de albituri în braţe. Şi, cum se cuvine în asemenea cazuri, cu o trenă de vreo zece gură-cască.

Ajunsă în dreptul lui Werner, femeia cu îmbrăcămintea lipită de corp se repezi din alai şi prinse să strige către ofiţerul german:

— Singurică m-am prădat, pe crucea me! Iaca şi paraşutul, şi radiul! Duceţi-mă la şefii voştri, ştiu multe!…

Werner ridică din umeri.

Sergentul teterist îl salută:

— Ne întorceam de la avionul doborât şi am descoperit-o în barca cetăţenilor aceştia.

— Am găsit-o pe o căsuţă de vidră, tremura de frig, interveni un pescar. Ne-a spus că a sărit din avionul care ardea şi ne-a rugat s-o aducem la generalul nostru, că are multe secreturi. Cred că-i şpioancă!

— O să vedem noi care-s spionii, făcu teteristul.

— Atunci, de ce v-aţi oprit?

— Hai, mişcaţi! strigă sergentul

— După vorbă, cred că-i din Transnistria, zise Werner. Îi înţelegeam cu greu pe românii de acolo, le-a fost rusificată limba…

— Săraca, făcu Lenţa. Au s-o împuşte, domnule Werner?

— Războiul are legile lui. Sălbatice legi… Dacă ar fi după mine… Mă scuzaţi, trebuie să plec. Ne vedem diseară.

Oberleutnantul salută şi făcu vreo doi paşi. Dar se opri brusc:

— Pregăteşte-te pentru veşti bune, domnişoară!

— Mersi, şopti Lenţa şi roşi.

— Oare chiar au s-o împuşte? se întristă mama. Săraca... Aşa de tânără...

— Ai văzut? A venit aici să-i ucidă pe el şi pe camarazii lui... Iar el... Se vede că-i om bun...

„Omul bun” Werner nu se simţea în apele lui. Obişnuit, în cei patru ani de campanie, cu altă ordine de zi – dacă poate fi numit astfel haosul războiului, fie chiar şi cel impropriu antiaerienei, adică dueluri de artilerie de câmp, din lipsă de activitate aviatică a oponentului pe un front neobişnuit şi neaşteptat de static, dar mereu în aşteptarea a ceea ce nu putea să nu se producă, adică a unei ofensive hotărâtoare –, nu era în stare să descifreze rostul acestei retrageri „de refacere”, în fond, de odihnă, de far niente, la care apelau mereu trupele italiene, care fuseseră complet distruse, până la urmă...

Iată de ce, în a treia zi de aflare în acest fundac, unde nici nu mirosea a război, se grăbea să răspundă chemării maiorului Stolz, la uşa căruia bătea acum. Nu că i-ar fi fost dor de participare activă la acest război pe care, în taină, îl considera pierdut, după Stalingrad şi dezastrul de la Kursk, ci pentru că nu accepta şi nu se putea deprinde cu incertitudinile. Adeseori, în puţinele clipe de răgaz de pe front, vedea aievea apropiatul viitor al Austriei sale şi, mai ales, al Tirolului său drag, înghiţite de visele nebune ale unui descreierat şi sortite astfel pieirii...

De cum se întorsese în noua patrie (de fapt, în cea pe care o ştia prea bine de la părinţii săi, care tânjeau mereu după un Tirol pe care nici ei nu-l văzuseră, dar îl purtau în sânge), se integrase plenar şi firesc în noua ambianţă socială, adică în ceea ce însemna ferma moştenită şi mica fabrică de brânzeturi cu lucrătorii ei, cei mai mulţi rude necunoscute, dar oameni deschişi şi oneşti. Ultimii doi ani de şcoală înainte de repatriere îi făcuse la liceul piariştilor,

unde se preda în germană, aşa că nu avu probleme cu diferenţele, pe care le susţinu în particular şi cu mult succes, după care, cu doar câteva săptămâni înainte de Anschluss, susţinu cu succes examenul de admitere la Universitatea din Graz, la Facultatea de Mecanică şi Tehnologie, care i-ar fi prins cât se poate de bine unui viitor proprietar şi conducător al fabricii de pe lângă fermă. Fireşte, împreună cu majoritatea studenţilor, luase parte la protestele contra invaziei Piefkelor, dar de represaliile ce ar fi putut urma îl scăpase faptul că, la finele primului an de studenţie, fusese înrolat în armată, cu un an înaintea majoratului, şi făcut sublocotenent de antiaeriană „de urgenţă”, în vederea atacului asupra Poloniei. Mişeleasca ocupare a Poloniei îi amintea mereu de Anschluss, iar participarea benevolă a Rusiei la împărţirea acestei ţări îl dezgustase cumplit, aşa că purta în sinea lui cam aceeaşi ură faţă de amândoi agresorii, atât doar că, efectiv, putea lupta doar împotriva unuia. Dar, şi în lupta asta – cu multe îndoieli, când vedea la tot pasul în ce stare de robie era ţinut un popor întreg (bineînţeles, cel sovietic!), pus în faţa unei alegeri cumplite: satrapul Stalin ori alienatul mintal Hitler, când vedea cu ce uşurinţă se predau soldaţii ruşi, de fapt, carne de tun în stare pură, dar în număr uriaş –, nu stătuse prea mult pe gânduri. Şi apoi, ce-ar fi putut face el, austriacul izolat cu bună ştiinţă de compatrioţii săi? În batalionul său mai erau vreo trei, soldaţi de rând, cu care ar fi putut cânta împreună melodii tiroleze. Nu însă şi discuta probleme de politică... Cu atât mai mult cu cât, pe lângă ochii veghetori ai Abwehr-ului, se nimereau şi ochi nu mai puţin vigilenţi de-ai unor compatrioţi care participaseră activ la realizarea Anschluss-ului...

Maiorul Siegmund Stolz stătea la biroul său, cu o ceaşcă de cafea într-o mână (după aroma ce-o răspândea – autentică, probabil, din „cuceririle” lui Rommel!), cu

receptorul telefonului în cealaltă, şi îi făcu semn cu capul oberleutnantului să ia loc. Werner numără în gând vreo zece „Jawohl!”-uri, din care deduse că la celălalt capăt al firului se afla vreun mare ştab, după care, vreo zece secunde, înfruntă privirile tăcute ale superiorului.

— Sieg Heil, ce cruce mesi, Leutnant! îşi ridică în sfârşit privirile din ceaşcă maiorul. Nu cred că ştii de ce te-am chemat…

— Bănuiesc, Herr Major.

— Bănuieşti pe cruce mesi. Ai să fii maior timp de douăzeci şi patru de ore!

— Aţi fost avansat? Felicitări!

— Verflucht, avansat. Peste două ore vine un Storch, dar nu Werner, ci Fischler (aici, Stolz, complet lipsit de simţul umorului, îşi permise să râdă zgomotos de butadă!), şi zbor imediat la Bucureşti. Ceva foarte important. Ai aici, le ştie el – şi arătă cu degetul la furier – toate legăturile de care e posibil să ai nevoie. Dar, principalul – ai aceste douăzeci şi patru de ore ca să înveţi pe de rost, împreună cu ceilalţi doi comandanţi de baterii, acest document. Fii atent, „Strict secret”. Peste o oră, vii aici să-ţi înmânez cheile. Verstehst du mich?

— Jawohl, Herr Major! făcu Werner şi se ridică.

În scurtul drum până acasă, tuşa Velceva nu scoase o vorbă. Abia la poartă, care, de la intrarea škodelor, nu se mai închisese, ea încetini pasul şi se opri.

— Lenţo, ce s-a întâmplat că l-ai repezit aşa pe Plamen? Nu-ţi mai place? E un băiat şi jumătate!

— Nu te supăra, mamă, şopti fata. Lumea te laudă că-i cunoşti pe oameni ca-n palmă, dar de data asta dai greş. E un copil mare, face pe spionul… Numai despre asta şi vorbeşte… Şi dacă ar vorbi numai… Ştii ce mi-a propus zilele trecute? Să mă înscriu într-o organizaţie care luptă pentru întoarcerea sovietelor… N-am nevoie de aşa cavaler fără cap! Unii ca dânsul ne-au lăsat fără tata…

— Tata trăieşte! aproape că strigă femeia. Are să se întoarcă şi am să-l învăţ să-şi mai scurteze limba. Şi cu băutura s-o lase mai moale. Plamen te iubeşte şi, dacă ai vrea, ai putea să faci cu el orice, prostuţo. Ori crezi că taică-tu era mai breaz până ne-am căsătorit?

Lenţa încercă să spună ceva, dar pe loc prinse să tuşească.

— Ce-i cu tine? Ţi-au dat doctoriţele celea vreo pilulă?

— Nu mi-au dat nimic, m-am înecat… Vorbeşti şi tu…

— Eu ştiu ce vorbesc… Am văzut cum te mai uitai la neamţul cela…

— Austriacul…

— Dar fie măcar şi chinez… Ori crezi că degeaba e aşa de săritor? Aşa-s toţi militarii… Azi aici, mâine pune-i sare pe coadă… Te tot învârţi printre ei…

— Mamă, dar ţi-a spus şi ţie: de când m-au văzut, parcă i-a schimbat cineva, le amintesc de iubitele şi soţiile de acasă… Ce-i rău în asta?

— Hai, hai, fetiţo…

Au hotărât să cineze fără Werner.

În capul mesei au fost aşezate gazdele, prezente la insistenţa soldaţilor, care declaraseră că se culcă flămânzi dacă nu vor fi de faţă şi ele. Nemţii au adunat cuvânt cu cuvânt tot ce deprinseseră din rusă şi din română în cei patru ani de campanie şi, astfel, se închegă un dialog înţeles doar pe jumătate, dar, oricum, vesel.

Werner găsi totuşi că poate profita de ora pe care i-o dăduse Stolz şi îşi îndreptă paşii spre gazdă să-şi mai astâmpere foamea. Dar, cum intră în curte, se opri brusc înainte să deschidă uşa: din încăpere se auzea vocea Lalei Andersen, cântăreaţa lui preferată, cântând Lili Marleen. Nu ştia că cineva dintre soldaţii lui să aibă un patefon, putea fi doar al doamnei Velceva. Crăpă puţin uşa: nu mânca nimeni. Care cu ochii închişi, care cu capul plecat

în piept, soldaţii ascultau transportaţi cântecul ce făcuse, cu tot războiul, înconjurul lumii. Atât doar că Hanzi, cu acordeonul lui, o acompania pe Lenţa. Ea cânta ultima strofă din poezia lui Hans Leip, dar atât de aproape de felul în care o interpreta Lale Andersen, încât nu era de mirare că o confundase pe tânăra gazdă cu ea.

Werner închise uşurel uşa şi se retrase cu paşi mici, însoţit de sunetul ca de clopoţel al vocii Lenţei…

Wenn sich die späten Nebel dreh n.

Werd Ich bei der Lanterne steh n.

Wie einst Lili Marleen.

Wie einst Lili Marleen…

Acum, abia acum îl înţelegea Werner pe soldatul care stătea santinelă sub felinar…

Din anticamera lui Stolz, după ce dădu instrucţiunile cuvenite subalternilor, Werner o ceru la telefon pe Lenţa.

Mama se repezi prima să pună mâna pe receptor.

— Niet Mutter! făcu Hanzi, care răspunsese la apel. Lenţa, Lenţa!

Mama se schimbă la faţă şi-i întinse receptorul fiicei:

— Ia vezi ce vrea!

Lenţa ţinu la ureche receptorul vreo două minute. Roşea pe măsură ce asculta.

— Ce-a zis?

— Îşi cere scuze că n-a putut veni. O să fie spre dimineaţă.

— Atât? întrebă mama.

— Atât, apăsă pe cuvânt Lenţa.

Werner deschise pe birou mapa primită de la Stolz: cuprindea trei broşuri identice, trase la multiplicator, toate trei cu ştampila „Strict secret” şi cu marca unei uzine militare din Graz. Citi denumirea oraşului şi se simţi brusc cuprins de un dor nebun de casă, de ferma lor, de tot Tirolul, încât abia după o vreme îşi plecă privirea asupra broşurii. Era vorba despre varianta mobilă a aparatului

secret şi fix cu care englezii depistau, din primul an de război, de la sute de kilometri avioanele germane ce ţinteau teritoriul Albionului şi datorită căruia se evitase, de fapt, invazia pe care conta atâta Führerul. Îşi imagină ce înseamnă pentru antiaeriană un asemenea aparat, dacă face parte din armele secrete pe care le tot promitea caporalul suprem, şi dacă nu e prea târzie apariţia lui. Abia apoi îşi dădu seama că trebuie să-i convoace şi pe ceilalţi doi comandanţi de baterii. Reuşi să aţipească abia un ceas, un somn chinuit mereu de aceleaşi privelişti ale păşunilor de la poalele munţilor, de acelaşi aer mirosind a ierburi abia cosite şi a lapte proaspăt muls, şi toate acestea de-a valma cu gândurile despre familie, mai ales pentru că, în ultimele scrisori, mama îi tot pomenea de sănătatea din ce în ce mai şubredă a tatii…

În zori, se duse la spital, aşteptă o bună bucată de vreme până se treziră doctoriţele şi laborantele. Află tot ce-l interesa şi se repezi, aproape în fugă, spre casa care-l găzduise.

Din lipsă de ţinte zburătoare (terminaseră reparaţiile!) şi, mai cu seamă, în absenţa şefului, ostaşii se distrau: încercau s-o înveţe pe Lenţa să folosească bicicleta fratelui său, cel care nu mai venea de la Odesa. Nu era prima zi când încercau astfel de lecţii, dar era prima oară când lecţiile începeau să dea rezultate: cei vreo şase metri până la poartă, Lenţa îi parcurse cu brio, dar continua să pedaleze. I-au strigat să frâneze, dar fata, fie că uitase unde-i frâna, fie că nu-i auzea, zbura spre poartă! Greu pentru oricine să deprindă stăpânirea acestui vehicul! Pericolul ciocnirii cu poarta părea inevitabil, iar urmările grave. Primii care înţeleseră situaţia fură soldatul Hanzi, care se repezi imediat spre biciclistă, şi tuşa Velceva, care scoase un ţipăt de groază: „Lenţa!”

Dar, chiar în clipa când trebuia să aibă loc ciocnirea, portiţa se deschise şi fata nimeri în braţele lui Werner. Era,

probabil, intervenţia Providenţei. Oberleutnantul o ţinea de umeri, în timp ce Hanzi ridica vehiculul cu roata îndoită, iar tuşa Velceva continua să ţipe. Sânii mici şi tari ai fetei amortizaseră lovitura, dar îi ardeau pieptul ofiţerului. Fără să-şi dea seama, Werner se aplecă spre ochii închişi de spaimă ai fetei ca pentru un sărut şi, înecându-se în cuvinte, aproape că îi strigă:

— Nu ai nicio tuberculoză… Un pic de anemie…

Ea deschise ochii, privi în ai lui şi, încet, de parcă ar fi vrut să protejeze răspunsul, şopti:

— Ce-ai spus?

El slăbi strânsoarea, apoi o îmbrăţişă şi mai tare:

— Ai plămânii curaţi!

Ea simţi un fel de leşin în tot trupul, se izbi şi îl sărută pe buze, de parcă ar fi vrut să-i fure sărutul, îi lunecă din braţe şi se repezi spre maică-sa:

— Mamă, mama… Nu am nimic…!

Tuşa Velceva mormăi:

— Am văzut…

Lenţa făcu ochii mari:

— N-ai văzut nimic… Nu am tuberculoză, înţelegi? Am plămânii curaţi!

— El… ţi-a spus? abia reuşi să îngaime mama.

— El… el…

— Fetiţa mamei… făcu tuşa Velceva şi începu să plângă.

— Lipsă de fier în organism, zise la masă Werner. Ai aici nişte pastile, scrie cum să le bei. Şi mai e…

— Ce mai e? întrebă mama.

— Mâncarea… Din păcate, nu depinde de doctori.

— Găsim noi, strigă mama, de-l făcu pe Hanzi să scape lingura. Cum să vă mulţumim, domnule Werner? Mi-aţi luat o piatră de pe inimă. Atâta copil mi-a mai rămas… De-ar fi cu noi tata… Şi băiatul… Dar au să vină… Au să vină…

— Bineînţeles, făcu Werner. Au să vină. Frontul pare să se fi oprit, dar drumurile…

— La asta mă gândesc şi eu. Nici trenuri, nici maşini…

— Război, doamnă! Dar, deocamdată, e linişte. Cine ştie…

— Încep să mă obişnuiesc cu lipsa lor… Şi nu vreau… Mulţi dintre cei care-au trecut peste Prut încep să se întoarcă… Dar de peste Nistru…

— Nu vă mai gândiţi la asta. Credeţi că o să fie totul bine. Că nu degeaba…

Sunetul strident al telefonului îl întrerupse. Werner apucă receptorul:

— Alarmă!

Soldaţii săriră buluc la posturi.

— Oare chiar are să se termine odată mizeria asta? oftă tuşa Velceva. Ieri s-a întors, de pe unde-o fi fost, Kolev, cel cu vinurile… Cred că am să mă întorc şi eu la taraba mea…

— Crezi că trebuie, mamă?

— Dar cum s-o scoatem la capăt? Se termină cu grădina, rămân ceva cartofi… Şi mai departe?

— Alarmă falsă… Ca să nu dormim, zâmbi Werner, revenind de la posturi. Dar am o noutate: diseară, românii dau un bal, în cinstea noastră. Ce ziceţi?

— Ura! făcu Lenţa, plesnind din palme. N-am mai dansat de-o veşnicie!

— Stai, fetiţo, că nu te aşteaptă nimeni acolo!

— Ba da, o aşteaptă! Doamnă, Werner luă o poză gravă: am plăcerea şi onoarea să vă invit fiica la bal! Bineînţeles, şi pe dumneavoastră!

— Eu mai lipseam acolo!

— Mă scuzaţi, s-au schimbat lucrurile? Din câte îmi amintesc, pe vremuri, fetele se duceau la dansuri cu mamele sau, cel puţin, cu surorile măritate. Ori mă înşel?

— Păi, asta-i aşa… Dar soţul?…

— Nu sunteţi văduvă! Nu vă consideraţi.

Tuşa Velceva zâmbi:

— M-aţi convins, domnule Werner. Mergem!

Lenţa sări şi îşi cuprinse mama:

— Mulţumesc, mamă!

În ’36, când a plecat la ferma de lângă Innsbruck, Werner lăsa la Lenauheim prima sa dragoste. Era Magdalena, Magda, o consăteancă ce făcea liceul la Timişoara, o blondă drăguţă şi veselă, pe care o vizita de două-trei ori pe an ca să ofteze împreună în aşteptarea lui patruzeci, când hotărâseră să-şi unească definitiv sorţile. Dar mai întâi Anschluss-ul, apoi mobilizarea lui neaşteptată le-au încurcat planurile: au urmat scrisorile fără timbru, cu toate lamentaţiile posibile, apoi o pauză plină de incertitudini din partea ei. Apoi trăsnetul: „Din luna trecută, sunt doamna căpitan Schroeder, tu îl ştii, a venit de pe front fără o mână. Te iubesc, scrie-mi pe adresa Tinei, ea nu ştie germana… Pa! Pa! Pa!…”

A fost o lovitură sub centură. Câteva zile a umblat ameţit. Apoi, cu un efort de voinţă, şi-a revenit. Dar nu mai lua parte la discuţiile despre femei, trecând drept un misogin. Alteori şi mai rău… Scrisorile ei veneau cu regularitate, dar nu le deschidea, ci se străduia să se gândească la altceva; reuşise s-o elimine cu totul din mintea sa… Până când a întâlnit-o pe Lenţa.

A fost o luptă crâncenă cu sine însuşi.

Şi a pierdut-o…

Lenţa a stat o bună bucată de zi în faţa oglinzii. Încerca fel de fel de pieptănături, îşi potrivea pe rând puţinele rochii şi fustiţe pe care le avea, făcând o adevărată harababură prin şifonier, până când a pus mâna pe tubul de ruj şi s-a dat lângă fereastră să-şi vopsească buzele.

În cadrul ferestrei stătea Plamen.

— Bună, Lenţa…

— Ei, zău!… De unde te-ai luat?…

— Am venit să-ţi aduc o veste bună.

— Nu mă înnebuni! Şi care-i?

— Diseară, la Cazinoul militar…

— E mare bal!

— Ştii, vasăzică…

— Şi ai venit să mă inviţi…

— Vezi cum eşti? Mereu mă iei peste picior…

— Mulţumesc. Am să mă duc fără invitaţie.

— Cu neamţul tău?

— Care neamţ al meu?

— Cu javra cu care te-am văzut lângă spital.

— Şi dacă mă vedeai lângă cimitir? Mă duceam să mor?

— Ori mai glumeşti, ori ba!

— Aşa sunt eu, glumeaţă…

— Adică ne vedem acolo…

— Acolo. Dacă ai să mă vezi.

Plamen se învârti să plece, dar, după doi paşi, se opri:

— Lenţa, râzi tu de mine, dar te rog să mă asculţi o dată…

— Ei?

— Lenţo, au să se schimbe lucrurile… Cum ai să te uiţi tu la oameni şi oamenii la tine? Nu te mai plimba cu javra! Repede, au să se întoarcă ai noştri… Ai să ai neplăceri…

— Hm… Mersi pentru sfat. Nicio grijă, vezi-ţi de treburile tale.

Plamen dădu din mână a pagubă şi plecă supărat.

Lenţa se învârti pe tocuri în faţa oglinzii şi se măsură cu o privire critică:

— Deanna Durbin… Deanna Durbin?… Ba nu: Lenţa Velceva…

Cazinoul militar era acum o jalnică parodie a ceea ce

fusese între cele două războaie. Nici tu lumini aprinse în toată seara, chemând ba la o adunare a clubului literar (care reuşise să lase ceva urme în istoria literelor româneşti!), ba la un concurs de mai ştii ce, ba la luptele dintre şahişti sau amatorii de biliard... Acum şi, mai ales, în ultimele luni, rareori se mai încumetau ofiţerii reformaţi din cauza rănilor, dar rămaşi la partea sedentară a regimentului, să-i mai deschidă uşile pentru vreo partidă de biliard sau pentru a gusta un păhărel de vin la sărăcuţul bufet ce abia îşi mai ducea zilele.

A fost un prilej de nespusă bucurie pentru tineretul rămas în orăşel acest bal, la care puteau să-şi mai pună în mişcare muşchii şi plămânii. Pereţii jerpeliţi fuseseră, oarecum, reabilitaţi, podelele spălate şi lustruite, bufetul niţel îmbogăţit, dar oare mult îi trebuie omului avid de un pic de distracţie ca să se declare mulţumit?!

Stolz şi cei cinci ofiţeri care nu erau prinşi la serviciu stăteau în preajma bufetului, cu păhăruţele pline cu ţuică, discutând probabil despre treburile de pe front, gradaţii – pentru că printre vizitatori erau şi vreo zece gradaţi, fapt care trebuia să sublinieze unitatea armatei! – stăteau mai la o parte, deşi cu privirile aţintite mai cu seamă spre bufet, pe care ofiţerii români îl luaseră în primire, făcându-l din ce în ce mai sărac.

Orchestra, în care îşi găsise locul, nu se ştie cum, şi Hanzi cu acordeonul lui, saluta cu felurite marşuri orice nou oaspe; la apariţia mamei şi fiicei Velcev erupse în „salutul la general”.

Cele două femei veniseră fără a fi însoţite de Werner, care avea să-şi inspecteze posturile. Sări să le întâmpine Plamen.

— Unde ţi-i neamţul? o întrebă pe Lenţa.

— La Berlin! râse fata.

Se apropie Werner cu două scaune:

— Luaţi loc.

Plamen se făcu nevăzut. Dar se retrase şi Werner, să continue, probabil, discuţia.

În scurt timp, sala se umplu de lume. Locotenent-colonelul care îşi înlocuia superiorul declară balul deschis şi-i salută pe camarazii germani, care, în zilele apropiate, aveau să plece pe front. Stolz mulţumi scurt şi balul începu. Se vedea uşor că picioarele tinere tânjeau după ţupăială, ba chiar şi unii dintre cei mai bătrâni cereau să-şi înşele anii.

Plamen aşteptă cât aşteptă, dar, cum Werner nu avea de gând s-o invite pe Lenţa, făcu acest lucru el.

Spre marea lui mirare, Lenţa nu-l refuză. Dimpotrivă. Dansa cu pasiune chiar. Dar nu scoase o vorbă. Nu vorbi nici el, dar nu-şi putu ascunde nemulţumirea de pe faţă. Se învârtiseră aşa vreo zece dansuri când căpitanul Dragotescu, şeful cazinoului, făcu semn orchestrei să se oprească:

— Onoraţi oaspeţi, sunteţi extraordinari! Ar fi de-a dreptul păcat să nu folosim această bună dispoziţie a domniilor voastre pentru a alege regina balului! Participă toţi, inclusiv domnii ofiţeri, indiferent de armată. Formaţi perechile! Trei dansuri felurite! Executarea!

Perechile se formară imediat, doar Lenţa şi Plamen rămaseră parcă nehotărâţi.

La petrecerea de după examenul de capacitate, ei doi dansaseră seara întreagă, Plamen dovedindu-se un partener perfect.

Lenţa aruncă o privire spre Werner. Acesta discuta ceva foarte aprins cu Stolz.

Orchestra atacă un foxtrot, perechile începură să se învârtă. Lenţa aproape că strigă: „De ce stai? Arată ce poţi!...”

Dansau toţi cu însufleţire – să fii regina balului în orăşelul acesta uitat de lume, unde orice fleac poate deveni un eveniment, era un motiv de mândrie pentru

câştigător şi unul de comentarii şi de invidie pentru cei ce nu reuşeau... Cu toate că se străduia să fie cât mai concentrat asupra mişcărilor, Plamen încercă totuşi să lege capăt de vorbă cu partenera, să afle care-i pricina indiferenţei, ba chiar a ostilităţii ei. Mai ales că totul începuse cu mult înainte de sosirea nemţilor în târg. Dar în zadar...

În timp ce juriul alegea regina, orchestra, dezlănţuită, continua să cânte. Dansatorii se străduiau să scape de ultimele picături de energie adunate în monotonia zilelor trecute fără distracţii.

Werner se apropie de cei doi dansatori, care păreau să fie câştigători, şi se închină adânc. Plamen cedă imediat. Lenţa acceptă invitaţia:

— N-o să fie prea obositor pentru dumneavoastră?

Pusese atâta maliţie în acel „dumneavoastră”, încât ar fi observat-o şi un neiniţiat. Dar Werner nu observă. La finele dansului o conduse lângă tuşa Velceva, îi mulţumi şi se retrase.

În aplauzele sălii, regina balului fu proclamată Lenţa. Însemnele şi darurile ar fi stârnit râsete în alte vremuri, dar, în aceste timpuri, o coroniţă de stearină, din cele folosite la nunţile mai sărace, o căpăţână de zahăr şi trei cutii cu galete stârniră mai degrabă invidii...

Lenţa lăsă în poala mamei darurile. Pentru dansul reginei, îl izbi din grupul de prieteni pe partenerul care o urcase pe tron. A dansat fără a privi în ochii lui.

Werner discuta ceva foarte interesant cu un camarad român...

Curând, spre miezul nopţii, oaspeţii începură să se risipească.

Werner însoţi gazdele. Plamen rămase cu prietenii să joace biliard. Nu avea niciun Dumnezeu să-i urmărească...

Era o noapte caldă de vară, dar mult mai răcoroasă decât sala cazinoului. Tuşa Velceva păşea greu în urma

tinerilor, care discutau ceva foarte aprins.

— Ca un mojic, zici? făcu Werner, tăcu o vreme, apoi luă aer mult în piept: da, ca un mojic! Pentru că… pentru că te iubesc, Lenţo! Da, pentru că te iubesc…

Lenţa se opri brusc, de parcă s-ar fi izbit de un zid.

Mama îi ajunse din urmă:

— Ce s-a întâmplat?

— Era să uit… Trebuie să inspectez posturile. Linişte şi pace, dar suntem în război, doamnă Maria! Ori mi s-a părut, ori chiar… Cred că Hanzi s-a cam îmbătat. Şi e rândul lui la cvadruplă…

— Aoleu!

— Mami, zise Lenţa, pot să mă duc şi eu cu… domnul Werner?

— Te-a invitat dumnealui?

— Fireşte, zise Werner, o chestie de minute.

— E o noapte atât de frumoasă… făcu Lenţa.

— Bine, dar nu uita că trebuie să dormi, zise tuşa Velceva şi porni singură spre casă.

Lenţa se întoarse pe tocuri în faţa lui:

— Mai… mai spune-mi o dată ce mi-ai spus. Şi convinge-mă că nu te-ai purtat mojiceşte…

Werner o cuprinse de mijloc:

— Fetiţa mea, uiţi în ce lume trăieşti… Te gândeşti la tine? Azi suntem împreună, dar e războiul acesta nebun pe care-l vom pierde… Şi atunci? Am văzut câte ceva din jurnalele noastre de pe al doilea front… Am văzut franţuzoaice tunse chilug în piaţă, fie că au fost amante vremelnice ori soţii iubitoare ale ocupanţilor… Fără deosebire… Ţi-am propus eu una din aceste variante? Mâine-poimâine, se întorc ruşii aici… Eu m-am îndrăgostit de tine din prima clipă… Aş vrea să fii soţia mea, nu jertfa mea… Dar cum? Cum?

Lenţa se ghemui la pieptul lui:

— Werner…

— La voi, la bulgari, se fură miresele?

Lenţa zâmbi, apoi tresări de parcă ar fi fulgerat-o un gând:

— Numai cu voia lor… Fură-mă, Werner… Fură-mă! Oricum, mama n-o să mă lase niciodată!…

De după colţ se auziră paşi. Era tuşa Velceva:

— Bune minute, tinerilor! Era optsprezece august când aţi plecat în inspecţie, acum e nouăsprezece…

— I-am povestit despre Tirolul meu… Despre ferma noastră, despre munţii noştri… Mi-i un dor nebun de casă! Război blestemat…

— O fi cald şi pe la voi. E frumos Tirolul?

— Frumos… Şi, chiar dacă ar fi urât, cum să nu-ţi iubeşti baştina? Dar ce-o să facă războiul din el…

— O să ajungă şi pe acolo?

— Acolo-s munţi… Nu ca la noi, făcu Lenţa.

— Dar şi mulţi austrieci. Au să-i rupă capul nebunului care ne-a furat patria şi a întors lumea pe dos! făcu Werner.

Nici pe douăzeci, nici pe douăzeci şi unu august nu-i dădu Stolz mai mult de trei ore de somn lui Werner, în schimb şi-a ţinut cuvântul dat atunci când îi promisese o mare surpriză.

Stătea, ca de obicei, la masa lui, cu cafeaua în faţă. Pe Werner îl înfuria de fiecare dată mirosul acesta de cafea naturală, nu se ştie cum ajunsă până la dânsul. Probabil, pentru că se zvonea că e rudă sau cunoscut cu Rommel…

— A, ai venit după bucurie, cruce mesi, îl întâmpină Stolz.

— După cum veţi binevoi.

— Ai devenit diplomat, Leutnant?

— Vă ascult, Herr Major.

— Ai să-ţi vezi Tirolul, care nici la degetul mic al Hamburgului nu aspiră.

— Nu aspiră, dar ajunge…

— Nu ştiam că ai umor! Ei bine, ascultă şi execută întocmai. Eşti gata?

— Jawohl, Herr Major…

— Atunci iată: cruce mesi, atenţie, nu am să repet. La 23 august, vin două monitoare şi un şlep de la Ismail. La ora 18 fix. Batalionul va fi aliniat cu tot armamentul la ora 17 pe plajă, cruce mesi, nu pentru baie, ci pentru îmbarcare şi plecare. Trenul cu 370 de ostaşi, toţi rezervişti şi boboci, va pleca de la Reni. Economisim benzina. Eu voi urca în tren aici. Tu vei pleca cu maşina la Bucureşti la 24 august, iar de acolo, direct la Graz, unde, cu documentele pe care le vei primi la centru, vei descinde la uzina indicată. Acolo vei fi reprezentantul inspector al armatei. Ai înţeles? repetă, cruce mesi!

Werner nu mai repetase nimic în viaţa lui cu atâta însufleţire şi plăcere. Se aranjase totul de la sine, de parcă el ar fi fost cel care dictase modul de desfăşurare a evenimentelor.

Plecă de la Stolz cu sentimentul că ar fi ieşit de la un foarte bun prieten: nici nu trânti uşa ca de obicei…

Abia pe 21 august se hotărî Kolev, cel cu desfacerea de vinuri, să scoată din hruba secretă din pivniţă trei din cele cinci butoaie cu zaibăr pe care nu reuşise să le treacă peste Prut. Tuşa Velceva ocupă iar locul barmanului din spatele tejghelei şi, cu toată lipsa banilor (nici nu se prea ştia care sunt mai potriviţi – leii sau mărcile!), reuşi în două zile să schimbe o sută de litri de vin pentru un botez pe un covor aproape persan şi alte vreo două sute pe tot felul de obiecte casnice de primă necesitate. Kolev era cât se poate de încântat şi presupunea că, în cel mai apropiat timp, chiar şi cei care-şi ţineau banii cu dinţii vor dezlega baierele pungilor: nu pot trăi oamenii cu gâtul uscat…

În dimineaţa zilei de 23 august, tuşa Velceva îşi luă rămas-bun de la cei care-i fuseseră chiriaşi neaşteptaţi. Pe Werner chiar îl sărută, deşi el trebuia să plece abia a doua

zi, ba chiar scăpă şi o lacrimă, apoi o luă la fugă spre locul ei de muncă, aducător de veselie pentru lume…

Werner supraveghea încărcarea armamentului în škode; îşi făcu timp să mai şteargă lacrimile Lenţei, să controleze echipamentul fiecărui soldat şi, la ora fixată, îşi alinie bateria pe plajă.

Împreună cu celelalte două baterii, se formase un careu de nouăzeci de ostaşi. Aproape o treime din cât ar fi trebuit să numere un batalion de oameni ce se obişnuiseră deja cu odihna şi pacea, care nu vădeau semne de nerăbdare să revină pe front şi pe care nu-i deranja deloc că, la ora anunţată, nu se vedeau nici monitoarele, nici şlepul promis.

Încă de la adunarea batalionului se strânsese ceva lume, unii ca să-i conducă pe cei cu care petrecuseră pe neaşteptate o bucată de vară, alţii ca să se convingă că nesuferiţii de nemţi pleacă totuşi…

Era o zi de adevărat sfârşit de vară, pe plaja limanului se lupta zefirul răcoros adiind de pe apă cu valul de căldură ce năvălea dinspre uscat. Aflaţi în repaus, ostaşii stăteau care aşezaţi pe raniţe, care direct pe nisip; în fruntea careului, comandanţii discutau nervos faptul neobişnuit al nerespectării programului.

Trecuse şi ora 18, cea a îmbarcării, omul trimis la Stolz nu mai venea, nu se ştia, nu se bănuia nimic. Spectatorii, cei mai nerăbdători, începeau să părăsească plaja, doar câteva fete mai îndrăzneţe, din cele care mai scurtau nopţile pe la posturile antiaerienei, se ţineau dârz pe poziţii, trimiţând bezele soldaţilor.

Era trecut de ora 19 când apărură Stolz cu încă un ofiţer, se bănuia a fi cel cu informaţiile batalionului, şi locotenent-colonelul român, care-l înlocuia pe comandantul bolnav, însoţit de tot statul-major al părţii sedentare a regimentului.

Werner comandă „alinierea” şi „drepţi”, dar, când

încercă să-i raporteze superiorului, Stolz îl opri. Maiorul german se proţăpi în faţa careului şi îşi drese glasul:

— Domnilor ofiţeri, ostaşi! Azi, până la prânz, România a încheiat un armistiţiu ilegal cu ruşii! A fost o trădare! Până să ni se taie telefoanele, am primit de la Marele Stat-Major al nostru următoarele instrucţiuni: armata germană se va retrage pe Dunăre, fără a fi împiedicată de armata română! Vom porni deci în marş spre Ismail! Stânga-mprejur…

Locotenent-colonelul român îl împinse pe maior la o parte:

— La loc comanda! Nu se mişcă nimeni! Aţi uitat, domnule maior: dezarmarea! Comandaţi!

— Cu ce drept? Restabiliţi liniile telefonice ca să putem comunica cu centrul! Dar, până atunci, vom urma instrucţiunile primite anterior! Aşa că: Batalion! Ascultă comanda la mine!

— Pardon! Armata română va folosi forţa! Batalioane române! Ocupaţi poziţiile!

Din parcul vecin şi de pe străzile alăturate, cu armele în cumpănire, dădură năvală soldaţii români. Oricum, mai mulţi decât nemţii luaţi prin surprindere… Conducerea regimentului luase măsuri…

— Dezarmarea, domnule maior! Altfel nu plecaţi de aici…

— Vom aştepta legătura telefonică, zise maiorul. Avem conducerea noastră.

— Dar, mai întâi – dezarmarea!

În timpul acesta se arătă în fugă un sublocotenent, probabil, de la comenduire. Se apropie de locotenent-colonel şi îi şopti ceva, foarte agitat. Locţiitorul comandantului păli:

— Domnilor ofiţeri, soldaţi! Armaţi carabinele! Suntem informaţi că Bucureştiul este bombardat de aviaţia germană. Domnule maior, suntem în stare de război! Vă

dezarmaţi?

Maiorul tăcu…

Lenţa robotea prin casă. Nu-l condusese pe Werner, n-avea niciun rost. El trebuia să se întoarcă imediat după îmbarcare. Mai avea o oră şi hotărî că ar trebui să se ducă până la alimentară să ridice pe cartelă pâinea şi zahărul.

Magazinul se afla la o distanţă bunicică de plajă. Cumpărători erau puţini, dar unii dintre ei veneau de acolo, aşa că ştiau câte ceva. În general, ştiau că, din nu se ştie ce pricină, se iscase un scandal. O femeie îi asigura pe ceilalţi că românii nu mai luptau contra ruşilor. Că se făcuse pace.

De obicei, magazinele sunt locurile cele mai informate, dar şi cu cele mai grele zvonuri. Lenţa hotărî să afle singură adevărul. Cu cele două pâini şi cu zahărul în plasă, coborî spre liman şi o luă în lungul malului. De departe nu se înţelegea mare lucru, doar că era adunată lume multă şi se auzea ceva ca un zumzet de albine supărate. De cum se apropie puţin, simţi brusc o înţepătură în inimă: grupul în uniforme gri-verzui era înconjurat din toate părţile de soldaţi în uniforme kaki, iar comandanţii, şi ei în două grupuri separate, păreau că se ceartă la cuţite…

Lenţa se dădu mai aproape, mai să-l atingă pe un caporal român care părea să-l străjuiască pe Werner. Nu i-au trebuit decât câteva clipe ca să înţeleagă că, de fapt, la magazin, s-a spus adevărul.

— Werner! şopti ea.

Werner întoarse capul, zâmbi trist.

— Ai aflat?

Lenţa dădu din cap că da, izbucni în lacrimi. Îl împinse pe caporal în lături şi îi dădu lui Werner plasa cu pâinea şi zahărul. Werner se apropie ca pentru un sărut când caporalul îl lovi cu piciorul peste mână, încât împrăştie pe nisip tot ce se afla în plasă, după care îl izbi

cu stratul armei în plex. Werner scoase un geamăt de durere şi căzu în genunchi, în timp ce caporalul rânjea satisfăcut. Fără să se gândească ce face, în aceeaşi clipă, Lenţa îi trase o palmă zdravănă ostaşului. Acesta rămase încremenit o clipă, apoi îşi armă carabina, de parcă ar fi vrut să tragă.

Din fericire, scena fusese observată de comandant. Acesta strigă la caporal să se calmeze şi îl chemă pe un teterist de alături:

— Elev, du pe domnişoara bătăuşă la corpul de gardă. Şi ai grijă să nu-ţi scape…

Dar, în afara ofiţerilor, mai observase cineva scena: Plamen. Era unul dintre puţinii care asistaseră la cele ce se petreceau pe plajă. El urcă pe mal în urma Lenţei şi a teteristului şi, de îndată ce ieşi din vederea şefilor, începu mai întâi să se milogească, apoi să insiste ca militarul să se facă a o scăpa pe fată.

Teteristul părea să se lase convins, dar, când ajunseră în preajma comenduirii, îi întrecu un motociclist. Acesta sări de pe vehicul şi se repezi în clădire. Teteristul se opri cuprins de îndoieli: era prea frumoasă fata. Dar motociclistul strigă curând:

— Unde dracului s-au dus toţi? Camarade, se adresă el teteristului, şterge-o mai repede. La gară sunt şase tancuri şi vreo zece camioane cu soldaţi ruşi. Urcă încoace…

— Ei au ce au cu nemţii…

— Asta s-o crezi tu! Toţi ai noştri au fost puşi în coloană şi luaţi prizonieri…

Problema Lenţei nu mai exista. Plamen o apucă de mână şi o luară amândoi la fugă.

Lenţa mai mult ghici decât înţelese că ajunseră la casa lui Plamen.

Noaptea era pe sfârşite, soldaţii cădeau din picioare, dar ciudata adunare de pe plaja orăşelului B. nu se mai

sfârşea. Nu se ştia ce urmăreşte sau ce are în vedere maiorul Stolz, dar era gata să depună armele, cu condiţia să li se dea drumul să plece în marş spre Dunăre. În schimb, locotenent-colonelul român nu considera că poate elibera prizonieri, întrucât, odată cu bombardarea capitalei, cele două armatei se aflau în stare de război, deci batalionul era prizonier.

Rezolvarea diferendului a venit de la sine, odată cu primele raze ale soarelui.

Mai întâi s-a auzit un zgomot nu prea obişnuit pentru locurile acestea: părea că se năruie ceva mare şi foarte greu. Apoi s-a auzit zgomot de motor şi, în sfârşit, pe malul înalt al limanului s-au oprit, în căutarea drumului de acces spre plajă, patru tancuri cu ţevile îndreptate spre apă. Coborî un tanc, celelalte rămaseră pe mal.

Chepengul tancului se ridică şi, din măruntaiele lui, se arătă mai întâi un căpitan cu petliţe albastre, într-o uniformă parcă proaspăt călcată, şi un locotenent, care s-a dovedit a fi traducătorul.

Locotenent-colonelul sări în faţa nou-venitului, salutând elegant:

— Domnule căpitan al armatei prietene, ofiţerii şi trupa regimentului de călăraşi…

— Spune-i prietenului tău să închidă gura, se aplecă căpitanul spre traducător.

Locotenentul se conformă. Comandantul adjunct rămase nedumerit:

— Dar ce trebuie să fac? Am vrut să raportez…

— Căpitanul vrea să-ţi încolonezi golanii în rând câte patru. Şi să aştepţi comanda.

— Dar, potrivit armistiţiului…

— Căpitanul zice „răzberiomsea”, o să vă descurc-aţi. Ei, tu! trecu el la Stolz. În rând câte patru!

Stolz luă un aer indiferent:

— Noi suntem prizonieri ai armatei române, cruce

mă-sii!

— Schmeisserele la grămadă.

— Refuz! strigă maiorul.

Căpitanul ridică o mână şi de pe mal răsunară două salve de tun. Proiectilele detunară la mijlocul păpurişului.

— Ei? făcu căpitanul.

În câteva clipe, se înălţă o grămadă de pistoale-mitraliere şi se formă coloana cerută.

— Românii ce aşteaptă?

Locotenent-colonelul făcu un pas înainte:

— Domnule căpitan, condiţiile armistiţiului prevăd…

— Spune-i idiotului, căpitanul îşi trase din toc revolverul, să închidă clanţa şi să se execute. Când am să fiu mai liber, o să stăm şi de vorbă. Dar în altă parte…

De pe mal coborâră două Studebakere, din care săriră pe nisip vreo şaizeci de ostaşi. Erau cu uniformele rupte şi murdare, se vedea cât colo că vin de pe front.

Lenţa căută de jur-împrejur, dar nu putea înţelege unde se află şi de ce. Încerca să-şi amintească ce s-a întâmplat după ce l-a pălmuit pe soldatul acela şi nu ţinea minte nimic.

Era încă întuneric, obloanele trase, camera nu era a ei… Stătea într-un colţ, pe podele… Se ridică, n-o durea nimic, nu era la spital. Deschise un oblon. Camera se umplu de lumina nesigură a dimineţii. Un pat simplu, câteva fotografii. Una i se păru cunoscută. Deschise al doilea oblon. Era fotografia tatălui lui Plamen. Condamnat la muncă silnică pe zece ani. Pentru colaboraţionism… Undeva, prin părţile Braşovului…

Şi îşi aminti brusc totul. Cu lux de amănunte. Werner, se gândi. Ce e cu Werner?

Se repezi la uşă: era încuiată. Îşi aminti ce-i vorbise Plamen maică-sii: să n-o laşi să iasă!

Deschise geamul, privi atentă la uliţă şi sări afară. Soldaţi ruşi, în grupuri mici, cercetau clădirile ce li se

păreau a fi periculoase. Primăria, preţura, liceul de fete. La cel de băieţi – spitalul –, stăteau două santinele. Din clădire se auzeau voci iritate. În ruseşte şi în germană. Nu se puteau înţelege…

Coborî malul spre plajă: nu mai era nimeni. Se repezi pe drumul care ducea la gară şi văzu coloanele cu soldaţi înarmaţi pe flancuri. Se repezi să-i ajungă din urmă, dar un ofiţer se desprinse din grupul pe care-l conducea:

— Kuda, krasaviţa? o întrebă el râzând. Poeză uşiol! Marş domol!

Abia acum înţelegea ea că e periculos să fugi printr-o aşezare în care au intrat, biruitoare, armatele…

Şi o porni cătinel spre casă…

Întoarsă acasă din lipsă de clienţi, tuşa Velceva n-o găsi pe Lenţa. Era, poate, pentru prima dată în viaţă că nu ştia şi nici nu bănuia măcar ce se întâmplă în oraş. Se făcuse aproape noapte şi ea se sperie de-a binelea.

Aşteptă până pe la miezul nopţii, ieşi în curte: tunul şi mitraliera cvadruplă nu se mai aflau printre tufele de liliac. De fapt, ar fi putut observa schimbarea de îndată ce intrase în curte: škoda nu mai era la locul ei…

Cuprinsă de panică, se repezi spre locul de adunare de pe plajă. Pe drum întâlni lume multă, care pleca, speriată de cele întâmplate, dar nimeni n-o văzuse pe Lenţa.

Ajunse chiar atunci când se încolonau nemţii, văzu tancurile şi pricepu de unde veniseră acele două detunături care o speriaseră grozav şi pe ea, şi pe ultimii clienţi.

Îl întrebă pe un bărbat ce fel de tancuri sunt: nemţeşti sau româneşti? Acesta o recunoscu:

— Tuşă Velceva, Lenţa ta e la comenduirea română, nu ştiu ce-a făcut… Dar cred că ruşii au s-o elibereze…

Ea simţi că o ia cu leşin. Dar, în aceeaşi clipă, o apucă de braţ Plamen.

— Tuşă, nicio grijă. Lenţa e bine, normal. Hai s-o vezi…

Cele câteva sute de metri până la casa lui Plamen i s-au părut femeii nesfârşite.

Dar în camera băiatului nu era nimeni…

Lenţa găsi casa goală. Doar în mijlocul odăii pe care-o ocupaseră oamenii lui Werner, rezemate de perete, stăteau geamantanul lui şi raniţa. Cu un efort de voinţă, îşi stăpâni lacrimile: trebuia să salveze ce se mai putea salva.

Se repezi la şifonier şi scoase afară teancul de cearşafuri şi feţe de pernă, pe care maică-sa, oricum, le-ar fi desfăcut peste trei-patru zile şi ar fi găsit scrisoarea. Voi s-o rupă imediat, dar îşi dădu seama că s-ar putea să mai uite câte ceva. Aşa că ea va fi singura şi ultima. Care a scris-o şi a citit-o…

„Scumpa mea mămică, când vei citi scrisoarea asta, eu voi fi departe. Iartă-mă, dacă poţi. Ştiu cât de mult m-ai iubit, câte ai făcut ca să mă simt bine. Fă-o şi pe asta. Ştiu că nu mi-ai fi dat învoirea ta, de aceea am procedat aşa. Pe data de 24, am plecat cu Werner în Tirolul său… Am fugit cu el. Ne iubim cu atâta patimă, încât nu putem rezista. Părinţii lui mă vor primi, vom aştepta sfârşitul acestui război nebun şi ne vom uni în faţa Domnului. Va fi iar pace şi te vom chema la noi, sau vom veni noi la tine. Iartă-mă, te iubesc atât de mult! Dar tu mi-ai dorit întotdeauna fericirea. Te sărut, te sărut, de o mie de ori te sărut… Iartă-mă…”

Izbucni într-un torent de lacrimi. Apoi împături scrisoarea şi o rupse în mici fărâme.

Înţelegea că nu a scris aşa cum ar fi vrut, dar, de-acum înainte, ea va fi singurul om din lume care va şti că a existat o asemenea misivă.

A celui mai nefericit om de pe pământ…

…Peste vreo trei zile, când soldaţii terminară cele cinci butoaie cu zaibăr ale lui Kolev şi, plecând pe front,

fură înlocuiţi cu alţii, mult mai mulţi şi cu petliţe albastre, când începură arestările celor ce colaboraseră cu nemţii şi cu românii, când aproape fiecare familie punea la dispoziţia autorităţilor prisosul de spaţiu locativ pentru cei care aveau petliţele corespunzătoare, când Kolev şi alţi vreo trei mai înstăriţi îşi puseseră capăt zilelor pe malul Dunării, pe care n-o mai puteau trece, la fereastra tuşei Velceva, care devenise şomeră din lipsă de material, bătu Plamen. Geamul fu deschis de stăpâna camerei, o cameră era tot ce le mai rămăsese din fosta locuinţă, astfel că geamul mai avea şi rolul de uşă.

Lenţa refuză să vorbească cu Plamen, dar, la insistenţa mamei, aruncă totuşi un „mulţumesc” fără adresă. Apoi se apropie de geam şi sări în stradă.

— Încotro? strigă maică-sa, speriată. Vrei să fii arestată?

Plamen râse:

— Pentru ce? Pentru că i-a dat la bot unui soldăţoi român?

Lenţa nu zise nimic. O luă la vale spre plajă.

Se aşeză pe o moviliţă de nisip.

Nu se gândea la nimic.

Închise ochii şi, speriată, îi deschise imediat: în faţa lor se desfăşura o costişă verde, străjuită de munţi – Tirolul.

Ochii deschişi văzură păpurişul, dinspre care adia un vânticel, anunţând, mai devreme ca de obicei, apropierea toamnei.

Norii alergau buluc pe cer şi, la un moment dat, se milostiviră să facă loc şi unui pic de soare.

Şi atunci se desfăcu zidul de papură ca să facă drum lebedei albe. Plutea strâmb. Mişca greu picioarele, târa o aripă, apoi îşi culcă pe oglinda apei gâtul graţios şi nu-l mai ridică. Avea spatele roşu, sfâşiat de schije.

De la marginea desişului o strigau zadarnic şi

speriaţi doi pui: unul alb ca spuma laptelui şi altul negru ca tăciunele…